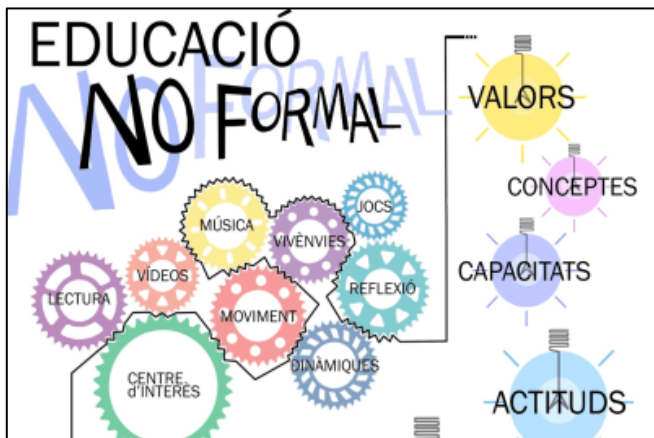

Contingut del document

Una proposta per activar les capacitats emprenedores	1
Per què 'fem tec'?	2
Principis neuroeducatius aplicats en el disseny de les activitats	2
Entrenament d'habilitats i competències per a la vida	3
Propostes per optimitzar l'aprofitament de les activitats 'fem tec!'	3
Flexibilitat de les activitats	4
Indicacions bàsiques abans d'iniciar els tallers	5
Tancament dels tallers	5

Una proposta per activar les capacitats emprenedores

Les activitats fem tec! tenen per objectiu principal difondre l'emprenedoria com a actitud vital, partint del

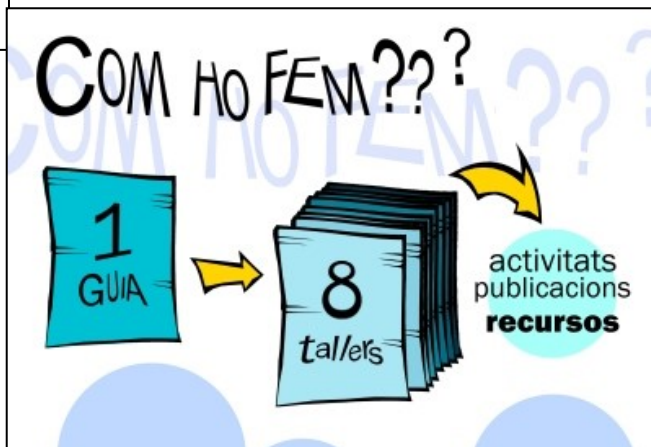
reconeixement de l'educació no formal com a instrument per a la transmissió de conceptes, valors i capacitació del jovent.

Es tracta d'activitats que promouen l'experimentació a l'entorn d'un centre d'interès atractiu per a joves i adolescents, i afavoreix el plaer de la descoberta com a motor per a l'aprenentatge.

Per altra banda, les activitats fem tec! s'han dissenyat incorporant la perspectiva neuroeducativa

amb l'objectiu d'optimitzar la capacitat d'atenció de joves i adolescents, així com afavorir l'adquisició d'aprenentatges efectius pel que fa a valors, capacitats, actituds i habilitats.

Fem tec! proposa activitats que promouen l'adquisició de competències de vida, articulades en guies temàtiques. Hem seleccionat temes que considerem clau per a l'empoderament de nois i noies, i proposem treballar cada tema o centre d'interès en una guia constituïda per vuit tallers.

Per què 'fem tec'?

TEC és l'acrònim de **T**reballem l'**E**mprenedoria a **C**lasse o **T**reballem l'**E**mprenedoria al **C**arrer.

Hem escollit la denominació *fem tec!* pel seu significat, molt vinculat al moment vital i a les expectatives del jovent a qui van dirigides les activitats, ja sigui en un context lúdic com en el seu significat figurat:

*fer tec*¹

1 *JOCS Fer blanc, fer topar una bola amb una altra i guanyar un punt en el joc.*

2 *fig Tenir èxit, aconseguir allò que hom es proposava, arribar a un acord.*

Principis neuroeducatius aplicats en el disseny de les activitats

Les neurociències han permès dotar de justificació teòrica la utilització del joc com a element facilitador de l'aprenentatge. Les accions de joc proposen reptes assolibles en un entorn sense estrès, potenciant l'atenció i la motivació com a desencadenants del procés d'aprenentatge. A més, l'ambient de joc afavoreix una actitud receptiva i promou un ambient de creativitat, comunicació i espontaneïtat.

D'altra banda, l'evidència científica de la plasticitat cerebral en edat adolescent (i fins als 20-25 anys) justifica, a causa de l'extraordinària intensitat de desenvolupament del cervell en aquesta edat, l'oportunitat del treballar amb joves per adquirir capacitats i habilitats útils per a la construcció de la personalitat adulta, i afavoreix l'automodelatge de conductes. Els mateixos estudis demostren que en aquesta edat es produeix la maduració de les àrees del cervell relacionades amb la presa de decisions i la resolució de problemes (funcions executives).

Alguns dels principis neuroeducatius aplicats a les activitats *fem tec!* són:

- Es facilita un nombre suficient d'activitats que permeti al professional seleccionar aquelles activitats que millor s'adaptin als diferents interessos i estils d'ensenyament-aprenentatge del grup de joves.
- La cerca de sentit a les experiències és innata, per això es promou la reflexió activa a cada activitat i es proposen centres d'interès vinculats als interessos i a experiències personals del jovent. També es promou que les activitats esdevinguin vivències personals que es transformin en aprenentatges significatius.
- Es planteja un treball a partir de les emocions com a element bàsic del procés d'aprenentatge i determinant a l'hora d'incorporar les experiències viscudes.
- Se suggereixen activitats que estimulin diversos sentits per afavorir els diferents mecanismes d'aprenentatge i la consolidació dels aprenentatges.
- Es proposen activitats que mobilitzin especialment les funcions executives i que estimulin el desenvolupament de la zona prefrontal del cervell.

La integració dels principis neuroeducatius en el disseny dels materials *fem tec!* afegeix efectes positius en l'adquisició de competències emprenedores, almenys en dues dimensions:

1. L'optimització de capacitats perceptives i cognitives del jovent, efecte que es produirà necessàriament encara que no hi hagi una intenció activa o conscient de l'alumnat i de la persona professional que dinamitzi les activitats perquè això es produeixi.

¹Diccionari.cat

2. L'optimització de les capacitats individuals dels participants, amb la necessària implicació tant de l'alumnat com de la persona professional que dinamitzi les activitats a través de l'observació de les reaccions del jovent durant els tallers.

Entrenament d'habilitats i competències per a la vida

La realització de les activitats, a més de tenir un objectiu educatiu, promou el desenvolupament de múltiples competències com són la cerca d'informació, l'expressió de sentiments i reconeixement d'estats d'ànim, el raonament, la imaginació, la creativitat, la comunicació..., especialment en aquelles activitats en què es treballa en equip, l'assumpció de rol, l'assertivitat, l'empatia, la responsabilitat, el respecte...

Les activitats i dinàmiques de reflexió constitueixen el pretext per entrenar competències com l'associació de conceptes i fets, l'escolta activa, el pensament crític, el pensament creatiu, etc. En definitiva, es tracta de practicar habilitats com la reflexió a partir de les pròpies observacions o experiències, l'argumentació o el pensament crític per a l'elaboració de propostes de canvi que permetin a nois i noies modificar allò que no els agrada del seu entorn.

Propostes per optimitzar l'aprofitament de les activitats 'fem tec!'

Per maximitzar l'aprofitament de les activitats, proposem que l'**espai** on es faci el taller estigui distribuït d'una forma diferent de l'habitual, bé sigui canviant de lloc el mobiliari, bé sigui en un espai alternatiu. En qualsevol cas, l'espai ha de ser tan diàfan com sigui possible per poder desenvolupar còmodament les dinàmiques i activitats.

Les **emocions** són bàsiques en el procés d'aprenentatge: un estat emocional positiu i receptiu enforteix els processos cognitius. Per això proposem, abans d'iniciar cada taller, oferir un espai als joves per **compartir** com se senten i les seves expectatives respecte a l'activitat que encetarem, donant-los llibertat per **declinar** fer el taller o l'activitat. És important observar les seves reaccions davant d'aquestes preguntes i tenir-les en compte a l'hora de plantejar les activitats del taller.

Per facilitar una actitud proactiva cap a l'aprenentatge, proposem que, una vegada el jovent hagi manifestat la seva predisposició a fer el taller, es presenti de manera sintètica el desenvolupament de la sessió amb la informació continguda a «Abans de començar aquest taller» de la fitxa. Aquest apartat també incorpora la contextualització dels continguts que es tractaran durant el taller dins del context de la guia on correspon.

Les diferents activitats incorporen, de manera transversal, conceptes com la **motivació**, el **treball en equip**, la **creativitat**, la **comunicació** i les **emocions**. Consegüentment, es treballen qüestions individuals com l'autoaprenentatge, l'autoestima i les habilitats socials, simultàniament al reforç de la consciència de grup i estrenyiment dels llaços de confiança. Els tallers també inclouen, de manera transversal, activitats per treballar les relacions de **gènere** i la **igualtat** entre els joves. Us invitem a aprofitar el material per, a més de treballar el contingut del taller, aprofundir en els continguts transversals, especialment en la temàtica de les relacions de gènere i la promoció del tracte no discriminatori entre el jovent.

És important **situar el grup de joves en el centre de l'acció** seleccionant, de la diversitat d'activitats proposades en un taller, aquelles que més s'adaptin a les inquietuds i els interessos del grup. És

aconsellable que, si el grup de joves es mostra participatiu en una activitat, s'aprofiti la situació i no es tingui pressa per enllestir totes les activitats corresponents al taller.

La metodologia de les **dinàmiques** i activitats fomenta l'**espontaneïtat** dels joves. Per aquest motiu, el taller esdevé un moment valuós per observar les seves reaccions i actituds. Serà bo tenir present que algunes activitats poden fer aflorar sentiments i emocions no externalitzades prèviament pels joves. És important que, si sorgeixen aquest tipus de situacions, els professionals que dinamitzin el taller estiguen amatents a fer l'acompanyament necessari als joves en el seu procés i, si és necessari, derivar-los al professional de l'ens local especialitzat en la matèria.

Considerem que una part important del procés és la **reflexió** individual i grupal sobre les activitats. Cada taller acaba amb l'activitat «Què m'emporto avui?». Finalitzat el taller, invitarem el jovent a publicar les seves impressions utilitzant l'etiqueta **#fem_tec**. Compartir la seva experiència serà una manera de donar visibilitat al seu treball i fer-los sentir que participen en un projecte que supera l'àmbit del grup (el Punt Jove, l'aula, l'institut...).

Proposem nomenar una persona que faci de **guaita** (pot ser més d'una) a cada taller per reforçar les aportacions en el moment de la reflexió. Aquesta figura s'encarregarà d'observar sense interferir en l'activitat i captar imatges amb el telèfon o la tauleta. Se'ls proposarà que comparteixin les seves reflexions abans d'escollar les impressions de la resta de companys i companyes.

En síntesi, aquestes activitats es caracteritzen per:

Intencionalitat	Com ho fem
Afavorir la predisposició a l'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none">• procurant l'estat òptim del jovent (respectant l'estat d'ànim, oferint un espai adequat, temperatura ambient...)• maximitzant l'atenció i la motivació en un entorn lúdic• utilitzant activitats diferents de les habituals del jovent• adaptant les activitats i el ritme dels tallers als interessos dels seus protagonistes: els nois i noies
Maximitzar les capacitats	<ul style="list-style-type: none">• aprofitant les dinàmiques per detectar els seus punts forts i reforçar-los
Conèixer millor i reforçar el vincle amb els joves	<ul style="list-style-type: none">• fomentant un espai de llibertat per manifestar les opinions• observant el jovent durant les dinàmiques i els moments de reflexió, especialment pel que fa a la comunicació no verbal

Flexibilitat de les activitats

Les activitats *fem tec!* estan dissenyades procurant que es puguin adaptar a les necessitats de cada grup i referent, bé sigui al Servei Local de Joventut, a l'institut o a qualsevol altre equipament on es faci una acció educativa i d'acompanyament al jovent. Cada guia, i els corresponents tallers, estan presentats de manera que es puguin utilitzar de forma individual, i fins i tot parcial, aprofitant els recursos més adequats a cada situació, grup de treball o interès del professional que dinamitzarà l'activitat.

És possible que una activitat s'allargui molt més del que està previst a la temporalització suggerida en funció de la participació del grup de joves. De fet, la majoria d'activitats podrien constituir per elles mateixes un taller d'una hora de durada. Us animem a fer-vos vostres els materials i seleccionar, entre les activitats, vídeos i recursos proposats, aquells que us siguin més útils.

Indicacions bàsiques abans d'iniciar els tallers

En primer lloc, saludarem el grup i demanarem que lliurement manifestin com estan, com se senten, com es troben... És important observar les seves reaccions davant d'aquestes preguntes i tenir-ho en compte a l'hora de plantejar les activitats del taller. Si és possible, seria bo donar llibertat als nois i noies per declinar fer el taller o l'activitat. També podem preguntar si hi ha alguna persona voluntària per fer de guaita (pot ser una o més d'una) i li explicarem que ha d'observar, sense interferir en l'activitat, i que, si ho vol, pot anotar les seves impressions perquè en finalitzar el taller ens agradarà escoltar les aportacions que comparteixi amb nosaltres. El convidem, si vol, a captar imatges que després podrà compartir o publicar. Si durant la salutació hem observat que hi ha algú que es troba amb baixa predisposició per fer l'activitat, el podem convidar a fer de guaita.

Les activitats fomenten la imaginació i el joc, l'expressivitat i el potencial creatiu del jovent. Durant els tallers, proposem a nois i noies que trobin solucions creatives a situacions inesperades, la majoria de les vegades fomentant la cooperació i el treball en equip. Deixem fluir el grup. Com a dinamitzadors i dinamitzadores, ens centrarem a escoltar i observar el desenvolupament del grup durant les activitats i guiarem el taller a partir de les seves preferències: és millor fer només una de les activitats proposades i treure'n el màxim de profit, que fer-les totes a correu.

També és important afavorir un espai agradable i mantenir un ambient positiu durant el taller. Utilitzar música pot ser un bon recurs per mantenir un clima positiu, especialment mentre els equips fan activitats autònomament (i encara més, si la música respon a les preferències dels nois i noies del vostre grup).

Serà bo posar especial atenció a agrair les intervencions de tothom i reforçar-les positivament.

Tancament dels tallers

La reflexió personal o grupal és un aspecte bàsic de les activitats fem tec! Al final dels tallers, proposem dues activitats:

Què m'emporto avui?

Si n'hi ha, en primer lloc donem veu a qui ha fet de guaita invitant-los a expressar, voluntàriament, allò que han sentit i vist durant el taller, i afavorirem que la resta del grup manifesti el seu acord o sorpresa respecte a aquestes aportacions. També podem demanar a cada jove què s'emporta del taller d'avui (emoció, estat d'ànim, aprenentatge, idea...), o bé les preguntes sobre què els ha cridat més l'atenció o què els ha agradat més del que han conegut avui. Convidem a contestar el primer que els passi pel cap respecte a la realització del taller.

Si hi ha temps, seria interessant que els nois i noies expliquessin si la participació en el taller ha canviat d'alguna manera la seva actitud o han fet propòsits per canviar alguna cosa en funció del que ha passat durant la sessió. Alguns tallers treballen temes que poden deixar un regust d'impotència quan acaben. Abans de finalitzar el taller, procurarem que nois i noies identifiquin aquells aspectes que els estan fent sentir malament, què podrien canviar i com podrien començar a fer-ho. Només escoltem les respostes, sense comentar-les: totes les respostes són bones. Procurarem reconèixer el bon funcionament del taller aplaudint-nos en finalitzar la sessió.

Publiquem les nostres impressions

Proposem compartir a les xarxes socials una impressió sobre el taller d'avui, utilitzant l'etiqueta #fem_tec @joventutdiba, o bé publicar aquestes reflexions per altres canals (facebook, blog, pòsters,...).